

JUDr. DAVID KARABEC
advokát

MONITORING SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ 2013

listopad 2013

AKTUÁLNÍ TÉMA

Možnost přezkumu rozhodčích doložek i v probíhajících exekucích

Stanovisko občanskoprávního a obchodněprávního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 15.11.2013

Občanskoprávní a obchodněprávní kolegium vydalo stanovisko k současným rozhodnutím Nejvyššího soudu ohledně neplatnosti rozhodčích doložek a jejich možnostech přezkumu v exekučním řízení. Kolegium sjednotilo a zpřesnilo závěry z předchozích rozhodnutí Nejvyššího soudu tak, že **byl-li rozhodčí nález vydán rozhodcem určeným v rozhodčí doložce odkazem na „rozhodčí řád“ právnické osoby, která není rozhodčím soudem podle zákona o rozhodčím řízení, je takový rozhodčí nález nevykonatelný.** Vydal-li takto nezákonně určený rozhodce rozhodčí nález, na základě něhož byla nařízena exekuce, **je třeba exekuci zastavit, zjistí-li soud dodatečně že rozhodčí doložka je neplatná.**

Kolegium však uvádí, že předpokladem zastavení exekuce je to, že se exekuční soud okolnosti sjednání takové rozhodčí doložky vůbec dozví. K tomu podle kolegia dojde obvykle až k návrhu povinného na zastavení exekuce. Exekuční soud totiž dostává při návrhu oprávněného k dispozici pouze rozhodčí nález, nikoliv též rozhodčí doložku. **Povinný tedy musí v exekučním řízení aktivně vystupovat a podat návrh na zastavení exekuce,** v němž okolnosti sjednání rozhodčí doložky uvede. Není tedy automatickou povinností soudu přezkoumávat platnost rozhodčí doložky, pokud jej na její neplatnost povinný (nebo jiná osoba) neupozorní.

Z EXEKUČNÍHO PRÁVA

Klamavá obchodní firma společnosti vymáhající pohledávky

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2960/2012

Nejvyšší soud vyhověl dovolání spotřebitelky, která se žalobou z titulu ochrany před jednáním nekalé soutěže domáhala **určení, že mandátní smlouva na vymáhání její pohledávky, kterou uzavřela se společností s obchodní firmou Exekuční kancelář Praha s.r.o., je neplatná** a z toho důvodu žádala, aby společnost byla povinna jí vrátit uhrazenou úplatu z této smlouvy ve výši 100.000,- Kč.

Zatímco soudy nižších stupňů nebyly toho názoru, že se žalovaná společnost dopustila nekalého jednání, Nejvyšší soud je opačného názoru. Podle soudu svou **obchodní**

firmou uvedla žalovaná společnost spotřebitelku v omyl. Podle soudu žalobkyně při zachování rozumné míry pozornosti a opatrnosti průměrného spotřebitele **právě kvůli znění obchodní firmy společnosti mohla žalobkyně objektivně nabýt klamného dojmu o tom, že žalovaná podniká jako exekutorský úřad, tedy že je osobou, kterou stát pověřil exekutorským úřadem** podle § 1 odst. 1 exekučního řádu (zákona č. 120/2001 Sb.). Soud uvádí, že pokud je v citovaném zákoně užíván pojem „exekutor“, pak slovní spojení „exekuční kancelář“ může být vykládáno průměrným spotřebitelem i při zachování rozumné míry pozornosti a opatrnosti tak, že se jedná o výkon exekutora pověřeného exekutorským úřadem. Pokud v obchodní firmě žalované bylo použito výrazu „exekuční“ a s ním i výrazu „kancelář“, nelze vyloučit, že takto zapsaná firma mohla vyvolat u spotřebitele nebezpečí záměny (podle § 47 obch. zák.) a mohla být považována za klamavé označení služeb žalované (podle § 46 obch. zák.).

Je nutné uvést, že od 1.1.2013 je již výslovně v exekučním řádu uvedeno, že označení „soudní exekutor“ nebo „exekutorský úřad“, od nich odvozené tvary slov, ani označení způsobilé vyvolat nebezpečí záměny s uvedenými označeními není oprávněna používat jiná osoba než osoba, kterou stát pověřil exekutorským úřadem, jinak se vystavuje nebezpečí udělení pokuty až do výše 200.000,- Kč.

Prodej nemovitosti a doručení exekučního příkazu k prodeji nemovitosti

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.10.2013, sp. zn. 21 Cdo 3700/2012

Žalobce, prodávající nemovitost, brojil proti rozhodnutí katastrálního úřadu, který odmítl zapsat převod vlastnického práva k nemovitosti v katastru nemovitostí, když skutkový stav byl následující. Žalobce (prodávající) a kupující podali dne 14. 12. 2009 v 10.22 hodin u Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu, Katastrální pracoviště Praha, návrh na zápis vlastnického práva k předmětným nemovitostem vkladem podle kupní smlouvy uzavřené mezi žalobcem jako prodávajícím a kupujícím dne 13. 11. 2009. Téhož dne 14. 12. 2009 v 18.20 hodin bylo žalobci doručeno usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6, kterým byla nařízena exekuce na majetek prodávajícího a dopisem ze dne 7.1.2010 se oprávněná Československá obchodní banka, a. s. dovolala vůči žalobci a kupujícímu neplatnosti uvedené kupní smlouvy.

Nejvyšší soud tedy vůbec poprvé řešil otázku, zda za tohoto skutkového stavu byl **prodávající omezen ve smluvní volnosti týkající se nakládání s nemovitostí, jestliže je mu téhož dne po podání návrhu na povolení vkladu doručeno usnesení o nařízení exekuce** na jeho majetek. Zatímco podle katastrálního úřadu, Městského soudu v Praze a Vrchního soudu v Praze byla jeho smluvní volnost nakládat s předmětnou nemovitostí omezena již při podání návrhu katastrálnímu úřadu, Nejvyšší soud zaujal opačný názor.

Katastrální úřad zkoumá ke dni podání návrhu na vklad, zda jsou splněny všechny podmínky pro povolení vkladu s tím, že jednou z těchto podmínek je i to, že prodávající nesmí mít omezenou smluvní volnost při nakládání s nemovitostí.

To znamená, že podmínky vkladu musí být splněny v den podání návrhu na vklad a že okolnost, zda podmínky vkladu byly splněny před tímto dnem nebo zda se splnily po jeho uplynutí, není pro rozhodnutí katastrálního úřadu v řízení o povolení vkladu významná. Je nutné se však zaměřit na § 44a odst. 1 exekučního řádu, podle něhož po doručení usnesení o nařízení exekuce nesmí povinný nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné činnosti, jinak je takový právní úkon neplatný, dovolá-li se někdo jeho neplatnosti. Počátek tohoto zákazu je vázán na okamžik doručení usnesení o nařízení exekuce povinnému.

Teprve od okamžiku doručení usnesení o nařízení exekuce je povinný omezen ve smluvní volnosti. Je-li návrh na vklad podán téhož dne, kdy bylo povinnému doručeno usnesení o nařízení exekuce, je pro rozhodnutí o povolení vkladu rozhodující doba doručení návrhu na vklad katastrálnímu úřadu a doba doručení usnesení o nařízení exekuce povinnému. Návrh na vklad podaný dne, v němž bylo povinnému zároveň doručeno usnesení o nařízení exekuce, katastrální úřad zamítne, byl-li podán až po doručení tohoto usnesení povinnému; **byl-li však podán před okamžikem, ve kterém bylo povinnému doručeno usnesení o nařízení exekuce, rozhodne, že se vklad povoluje, neboť do tohoto okamžiku povinný nebyl omezen ve smluvní volnosti** týkající se věcí z jeho majetku, a podmínka vkladu uvedená v ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 265/1992 Sb., tedy že účastník nebyl omezen ve smluvní volnosti, proto byla ke dni podání návrhu na vklad splněna.

V posuzovaném případě smluvní strany podaly návrh na vklad vlastnického práva ke katastrálnímu úřadu v 10.22 hodin. V této době prodávající ještě nebyl omezen ve své smluvní volnosti, neboť toto omezení nastalo od 18.20 hodin, kdy bylo prodávajícímu doručeno usnesení, kterým byla nařízena exekuce.

Z OBČANSKÉHO PRÁVA

Škoda způsobená nepojištěným vozidlem

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17.10.2013, sp. zn. 23 Cdo 2799/2013

Česká kancelář pojistitelů se domáhala úhrady škody poškozenému. Škodu způsobil řidič vozidla, které nemělo platně sjednáno povinné ručení. Řidič vozidla měl přitom vozidlo pouze krátkodobě zapůjčeno a měl s sebou tzv. zelenou kartu, avšak teprve později vyšlo najevo, že pojistná smlouva zřizující povinné ručení, nebyla uzavřena platně. Řidič vozidla zároveň nebyl vlastníkem ani provozovatelem vozidla.

Česká kancelář pojistitelů ze zákona uspokojila nárok poškozeného na náhradu škodu a tento nárok následně vymáhala po řidiči, který škodu způsobil. Soud prvního stupně žalobu zamítl, neboť dle jejího názoru za uvedených okolností byl nárok v rozporu s dobrými mravy. Odvolací soud potvrdil zamítnutí žaloby, avšak z toho důvodu, že řidiče nebylo možno o tento nárok žalovat, ale žalovaný měl být vlastník nebo provozovatel vozidla.

Nejvyšší soud se s rozhodnutími nižších instancí neztotožnil a vyslovil právní názor, že osobou bez pojištění odpovědnosti (povinného ručení) není osoba, která nesplní povinnost uzavřít k provozovanému vozidlu pojistnou smlouvu (zpravidla vlastník vozidla nebo jeho provozovatel), nýbrž osoba odpovídající za škodu způsobenou provozem vozidla, ke kterému taková pojistná smlouva nebyla uzavřena (tedy řidič). Nejvyšší soud dovodil, že **není vyloučena společná odpovědnost provozovatele vozidla za škodu způsobenou jeho provozem a zároveň odpovědnost řidiče tohoto vozidla**, který způsobil škodu při téže škodní události zaviněným porušením právní povinnosti (zde způsobením dopravní nehody).

Uvedený právní názor reflektuje novela § 24 odst. 8 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož **České kanceláři pojistitelů odpovídají společně a nerozdílně vlastník vozidla, jeho provozovatel a řidič pouze tehdy, pokud za způsobenou škodu odpovídá.**

S pozdravem,

JUDr. David Karabec

Vydáno jako informační materiál určený výhradně pro potřebu klientů
advokátní kanceláře JUDr. Davida Karabce, se sídlem v Praze 8, Na Stráži 1306/5, č.ev ČAK 7353.
tel: +420 283 843 130, fax: +420-283 840 760, e-mail.: advokatni.kancelar@karabec.cz
<http://www.karabec.cz/>.

© JUDr. David Karabec - advokát, 2013